

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 76 0 P 022564 22 Rev
Banjaluka, 23.8.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija, Senada Tice, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Biljane Majkić Marinković, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice V.K. iz Nj., koju zastupa punomoćnik Ž.G., advokat iz P., protiv tuženog D.S. iz K., kojeg zastupa punomoćnik M.K., advokat iz B., radi isplate duga, vrijednost predmeta spora: 85.514,89 KM, i u pravnoj stvari tuženog D.S. kao tužitelja, protiv tužiteljice V.K. kao tužene, radi isplate duga, vrijednost predmeta spora: 76.821,75 KM, odlučujući o reviziji tuženog-protivtužitelja, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Prijedoru broj: 76 0 P 022564 21 Gž 3 od 11.02.2022. godine, na sjednici održanoj 23.8.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju, u iznosu od 1.312,50 KM.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Novom Gradu broj: 76 0 P 022564 20 P 2 od 10.02.2021. godine, obavezan je tuženi - protivtužitelj D.S. (u daljem tekstu: tuženi) da tužiteljici - protivtuženoj V.K. (u daljem tekstu: tužiteljica) isplati iznos od 70.262,83 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe do isplate.

Obavezan je tuženi da tužiteljici nadoknadi troškove parničnog postupka, u iznosu od 12.997,00 KM.

Odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice preko dosuđenog iznosa.

Odbijen je protivtužbeni zahtjev tuženog da se obaveže tužiteljica da mu, na ime neplaćene razlike za nabavljeni materijal za kuću i pomoćni objekat i izvršene radove na kući, veličine 12,73 m x 11,85 m sa prizemljem i potkrovljem, te garaži sa apartmanom veličine 8,16 m x 5,78 m, isplati ukupan iznos od 76.821,75 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe do isplate i da mu nadoknadi troškove parničnog postupka sa zakonskom zateznom kamatom od dana presuđenja do isplate.

Presudom Okružnog suda u Prijedoru broj: 76 0 P 022564 21 Gž 3 od 11.02.2022. godine, žalbe stranaka su odbijene i prvostepena presuda potvrđena, te je odbijen zahtjev tužiteljice za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremenom revizijom drugostepenu odluku pobija tuženi zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i nižestepene presude preinače u njegovu korist, na način da se odbije tužbeni, a usvoji protivtužbeni zahtjev i obaveže tužiteljica da mu naknadi troškove cjelokupnog postupka, ili da se osporena presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje drugom vijeću drugostepenog suda.

Tužiteljica u odgovoru, osporava revizione navode tuženog i predlaže da se revizija odbije kao neosnovana, a tuženi obaveže da joj naknadi troškove sastava odgovora na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice da se obaveže tuženi da joj isplati iznos od 85.514,89 KM, sa pripadajućom zateznom kamatom i troškovima parničnog postupka, te protivtužbeni zahtjev tuženog da se obaveže tužiteljica da mu isplati iznos od 76.821,75 KM sa pripadajućom kamatom i troškovima postupka.

Raspravljajući o stavljenim zahtjevima u tužbi i protivtužbi nižestepeni sudovi su utvrdili: da su parnične stranke, 2013. godine, postigle usmeni dogovor o obavljanju građevinskih radova na izgradnji nekretnina za tužiteljicu - kući, veličine 12,73 m x 11,85 m sa prizemljem i potkrovljem i garaži sa apartmanom veličine 8,16 m x 5,78 m; da je do prekida poslovne saradnje došlo 26.12.2015. godine i da je tužiteljica nastavila građevinske radove na predmetnim objektima; da je tužiteljica, prema priloženim novčanim pošiljkama, poslala tužitelju ukupno 48.730,00 evra; da mu je posredstvom svjedoka M.D. (o čemu svjedoče pismene priznanice) isplatila iznos od 29.400,00 KM, što ukupno predstavlja iznos od 63.430,00 evra; da je tuženi organizovao nabavku građevinskog materijala i izvođenje radova na navedenim građevinskim objektima; da se tuženi (prema sopstvenom priznanju) i inače bavi organizovanjem gradnje kuća za druge i da je u poslednjih petnaestak godina tako izgradio dvadesetak kuća; da tužiteljica tvrdi da je tuženom isplatila ukupan iznos od 113.000,00 evra, a tuženi ne spori da je od nje primio iznos od 106.000,00 evra, odnosno 207.317,98 KM; da prema nalazu i mišljenju vještaka građevinske struke T. T., procijenjena vrijednost izvedenih građevinskih radova na predmetnim građevinskim objektima, koji su izvedeni do momenta prekida poslovnog odnosa između parničnih stranaka, iznosi 70.076,26 evra, odnosno 137.055,15 KM; da je tuženi, u cilju dokazivanja osnovanosti protivtužbenog zahtjeva priložio brojne račune koji se odnose na nabavku građevinskog materijala.

Na temelju ovako utvrđenog činjeničnog stanja nisu pogriješili nižestepeni sudovi kada su odnos parničnih stranaka u vezi sa građenjem predmetnih objekata kvalifikovali kao ugovor o djelu. Istina, nisu se pozvali na zakonske odredbe koje regulišu ovu vrstu ugovora, ali ta okolnost, sama za sebe, kada je materijalno pravo pravilno primijenjeno, ne čini presudu manjkavom, pa navodi revidenta kojima se na to ukazuje, nisu mogli ishoditi drugačiju odluku.

I po ocjeni ovog suda radi se o ugovoru o djelu zaključenom radi izvođenja građevinskih radova, koji ima u vidu odredba člana 600. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj: 29/78, 39/85 i 57/89 i "Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04

– u daljem tekstu: ZOO). Iako poželjna, za ovu vrstu ugovora nije zakonom propisana obavezna pismena forma, pa ga je moguće zaključiti i u usmenom obliku, kako su to uradile parnične stranke (koje su u rodbinskim odnosima), što između njih i nije sporno.

Kod činjenice da je tužiteljica tuženom sukcesivno vršila isplatu određenih novčanih iznosa u cilju izvršenja dogovorenog posla i da mu je (kako sam priznaje) isplatila ukupan iznos od 207.317,98 KM (ona doduše tvrdi da je isplatila veći iznos, ali kako nema revizije tužiteljice time se neće baviti ovaj sud), a da vrijednost radova koje je tuženi izveo, prema nalazu vještaka, iznosi 137.055,15 KM, nižestepeni sudovi su pravilno primijenili materijalno pravo (analogna primjena člana 629. ZOO) kada su obavezali tuženog da tužiteljici vrati više uplaćeni iznos od 70.262,83 KM, koji nije utrošen u obavljanje dogovorenog posla. Taj bi iznos, u krajnjem slučaju, predstavljao sticanje bez osnova (član 210. ZOO) na strani tuženog na teret imovine tužiteljice, budući da se nije do kraja (za navedeni iznos) ostvario posao za koji je dat.

Nasuprot tome tuženi, i pored činjenice da je izveo dokaze čitanjem brojnih računa, nije dokazao da je za izgradnju građevinskih objekata za tužiteljicu nabavio materijal i platio izvršene radove (na čemu temelji protivtužbeni zahtjev), a da mu tužiteljica ta sredstva nije nadoknadila. Naime, iz priloženih računa, bar iz onih koje je moguće pročitati (i kada bi se zanemarila činjenica da je tužitelj gradio kuće i za druga lica, a ne samo za tužiteljicu) ne proizlazi da se isti odnose na gradnju objekata koji su bili predmet ugovora između tužiteljice i tuženog. Ovo tim prije kada se ima u vidu da je tuženi, prema tvrdnji tužiteljice (koju tuženi nije osporio, nego je samo rekao da ona nije bitna za rješenje ovog spora) u isto vrijeme gradio i sopstvenu kuću, za koju je takođe bilo nužno nabaviti građevinski materijal i izvesti određene radove. Zato nisu pogriješili nižestepeni sudovi kada su o protivtužbenom zahtjevu sudili temeljem pravila o teretu dokazivanja iz člana 126. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu: ZPP), u vezi sa članom 7. stav 1. i članom 123. istog zakona.

U obrazloženju prvostepene presude, pa tako i drugostepene, sadržani su razlozi o odlučnim činjenicama na kojima je odluka zasnovana, u skladu sa izvedenim dokazima. Član 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (na koji se poziva revident) obavezuje sudove, između ostalog, da obrazlože svoje odluke, ali se ta obaveza ne može shvatiti na način da se u presudi moraju iznijeti svi detalji i dati odgovori na sva postavljena pitanja i iznesene argumente. U konkretnom slučaju nižestepene odluke su pravilne i zakonite. Drugostepeni sud je svoju odluku obrazložio jasnim i argumentovanim razlozima (član 191. stav 4. ZPP), dajući odgovore na sve relevantne žalbene prigovore (član 231. ZPP). Prema tome, ne stoje tvrdnje revidenta (u kojima se revizija gotovo iscrpljuje) da su pri donošenju pobijane odluke povrijeđene odredbe parničnog postupka.

Tuženi je u žalbi protiv prvostepene presude ukazao na navodni prijateljski odnos predmetnog sudije sa vještakom građevinske struke, D.O., pravdajući valjanost ranije prvostepene presude iz ovog postupka (koja je ukinuta i predmet vraćen na ponovno suđenje) u dijelu kojim je bio odbijen tužbeni zahtjev, a nije time izrazio sumnju u integritet i nepristrasnost sudije, kako sada pogrešno tvrdi revizija. Takođe se iz žalbenih navoda nije moglo „zaključiti da je ukazano na sumnju u nepristrasnost predmetnog sudije“. Uostalom, tuženi je tokom prvostepenog postupka tražio izuzeće suda u Novom Gradu, ali je takav njegov zahtjev odbijen, pa je bespredmetno ponavljanje takvih razloga (koje nije iznio u žalbi) sada u reviziji.

Suprotno tvrdnji iz revizije, tuženi u žalbi nije ukazivao na propuste građevinskog vještačenja, pa se drugostepeni sud nije mogao time baviti.

Tuženi u reviziji ponavlja žalbene navode kojima je ukazano na povrede postupka koje se ogledaju u načinu vođenja postupka i sačinjavanja raspravnog zapisnika od strane postupajućeg sudije. O neosnovanosti takvih navoda opširne i pravilne razloge je dao drugostepeni sud, pozivom na odredbu člana 375. ZPP, koje u svemu prihvata i ovaj sud, pa ih neće ponavljati.

Ni ostali navodi revizije (kojima se želi dokazati da je drugostepeni sud u donošenju svoje odluke povrijedio odredbu člana 231. ZPP), kojim se postavljaju neka pitanja za koja se neosnovano tvrdi da se mogu izvući iz sadržaja žalbe, a na koja drugostepeni sud nije dao odgovore (nije ni mogao jer i nisu bila sadržana u žalbi), nisu mogli ishoditi drugačiju odluku.

Slijedom izloženog revizija tuženog je odbijena primjenom odredbe člana 248. ZPP.

Odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju, jer se ne radi o nužnom trošku koji ima u vidu odredba člana 387. stav 1. ZPP. Ovo tim prije što su u odgovoru uglavnom ponovljeni navodi koji su isticali i tokom postupka.

Predsjednik vijeća
Senad Tica

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić